

גיטין נד

עניין: חמירה להו שביעית

בית האוצר מערכת א-ח כלל נב

ואם כנים הדברים האלה דמאי דאסקו שמי' דאלישע בן אבוי' אחר הוא ע"פ החילול שבת דמחלל שבת נקרא אחר הגה נפתח לו פתח להבין בפשיטות ג"כ דברי הירושלמי תענית פ"ק ב' ה"א וז"ל חזי כשם שמחריעין עליהם (על זמנים ששנו ע"פ) בשאר שני שבוע כך מחריעין עליהם בשביעית מפני פרנסת אחרים מהו מפני פרנסת אחרים חזרי"א אמרי מפני פרנסת עבדים ר"ז אחר מפני פרנסת חסידים (החסידים לאכול פירות שביעית ולעשות עבודת קרקע בשביעית, קרבן עדה) כו' עכ"ל הירושלמי הנ"ך לענינו :

ורבה לדעת החזרי"א דקאי אעבדים מוכן בפשיטות לישא דמפני פרנסת אחרים דעבדים מוכנים בשם אחרים וכל הנך דוכתי דמייחא והוא עוד בלשון חכמים עד למרבה משא"כ לר"ז דס"ל דקאי אחסידים על השביעית נ"ך להבין מדוע קרי להו בשם אחרים ואולם לדרכו הג"ל דמחלל שבת בשם אחר יקרא ניחא בפשיטות עפ"י דברי הח"כ פ' בהר פרק א' ברייתא א' וז"ל שבת לר' כשם שנאמר בשבת בראשית שבת לר' כך נאמר בשביעית שבת לר' עכ"ל הרי דשביעית איחזקא לשבת וענינו ענין השבת וע"כ שפיר כי היכי דמחלל שבת נקרא אחר ה"ג מחללי שביעית שפיר נקראים בשם אחרים ומדברי הירושלמי אלא ג"כ יש ראייה לדברינו הקדומים דמחלל שבת בשם אחר יקרא דהא מחללי שביעית קרי להו בהדיא בירושלמי הג"ל בשם אחרים ושבת נמי הרי ענינו ענין השביעית כיון דאיחזקא להדיא וכת"כ הג"ל ומסבירא נמי ענינם אחר דשניהם ענינם ענין שביעית בשביעית אלא דשבת הוא שביעית בשביעית לימים והשביעית שביעית בשביעית לשנים והשבת מקודש יותר משביעית דשביעית שביעית רק בעבודת קרקע ורק בלאו ועשה ואילו השבת שביעית בכל מלאכות ובסקילה וע' שבת (דף ס"ח ע"א) וע"כ כיון דמחלל שביעית נקרא אחר כ"ש שיש לו למחלל שבת להקרא בשם אחר וכמוכן :

ורבה נחבאר עכ"פ מירושלמי תענית הג"ל דחילול שביעית חשיב יליאה מענין הישראליות מדנקראים מחללי שביעית בשם אחרים דהיא תואר עבדים וכמוכן ויש לי להבין עפ"י ש"ס גיטין (דף נ"ד ע"א) הרי"א דא"ל לחזרי"א דיי"ר בר דייחא (גר בן גיורת) א"ל אנה לא אכלי פירי דשביעית כוונת עכ"ל הגמ' ולפי הג"ל הנה מובנת התשובה הוחא כי לעומת מה שנייה אותו חזרי"א חילול אותו היותו גר בן גיורת ואינו ישראל מלירה ומכאן הנה הציב לו הוא כי הוא עכ"פ גר משא"כ זה המגנה האוכל פירות שביעית הנה ענינו יולא מענין הישראליות לאינו ישראלי ויש לו תואר עבדים וכנ"ל וא"כ הרי גר מעולה ממנו דהוא גר והוא הרי ענינו ענין עבדים ודו"ק ונטן בס"ד :

ורבה הבנת תואר הזה שמחזירין העובדי טכנים בשם אחרים נראה עפ"י דברי הספרי פ' עקב עכ"פ ועבדים אלהים אלהים אחרים וז"ל למה נקרא שם אלהים אחרים שעושין את עובדיהם אחרים עכ"ל ועפ"י י"ס להבין ג"כ מאי דאסקו שמי' דאלישע בן אבוי' בשם אחר ובחגיגה (דף ס"ו ע"א) אשכח זונה חבשה אחרת לי' ולא אלישע בן אבוי' אח עקר פוגלא מחישרא בשבת ויהי לה אחרת אחר הוא עכ"ל הגמ' ונראה הטובה דע"פ מעשה זאת אסקו שמי' אחר והנה וודאי דלא קראו שמו אחר עבור שהזונה קראתו בן ואחרת אחר הוא רק נראה דעבור החילול שבת בעלמא קראוהו בשם אחר וזה עפ"י דברי הספרי עקב שהבאתי דעובד עבדים נקרא אחר וכדאמר שעושין את עובדיהם אחרים ובחולין (דף ה' ע"א) איחא דמחלל שבת כעובד עבדים ע"פ ברש"י וע"כ שפיר גם המחלל שבת בשם אחר יטנה :

וביותר יובן זה עפ"י ש' צמ"ח דשמירת שבת הוא עיקר ענין הישראליות דמחלל שבת בפרהסיא הוא מומר לכה"מ ומומר לכה"מ הוא יליאה מענין הישראליות וכרשיא מהימנא יתרו פקודא כ"ד דשבת אידי כלל דאורייתא ואין דבר המבדיל בין ישראל לעובדי טכנים כל כך כמו השבת כי כל המלות אעפ"י שאין העובדי טכנים מזוין עליהם עכ"ל מותרים לקיימם משא"כ בשבת דעובד טכנים ששבת חייב מיתה ולכן ע"י חילול שבת האדם יולא חלילה מענין הישראלי ונעשה ענינו ענין עובד טכנים ואם דגם במלות ת"ת אחרו דעובד טכנים העוסק בתורה חייב מיתה עכ"ל ביטול תורה אינו עבירה בקום ועשה ולכן אין האדם משתנה על ידו כל כך להחשב יולא מענין הישראלי כיון שלא עשה מעשה בנפשו משא"כ מעשה חילול שבת דעשה מעשה עבירה בדבר המבדיל בין ישראל לעבדים לכן שפיר יולא חלילה מענין הישראלי לענין עבדים וכמוכן וע' שו"ת הרמ"מ מפאט ס' י"ח שדיבר בענין הבדלה דמונא שבת וז"ל ובפרק ערבי פסחים סדר רב שמותמין בהבדלה כל מונא שבת מקדש ישראל וטעמ' דכיון דנפקא לה קדושת שבת לא חסדא אדעתא דפקעא לה קדושתה דא"ל עכ"ל וז"ל :

ומבואר ג"כ כי השבת הוא עיקר ענין קדושת הישראליות עד דהארכו לחקן מקדש ישראל בהבדלה כי היכי דלא חסדא אדעתא דבנאית השבת פקעא לה קדושתה דא"ל עכ"ל ע"י חילול שבת חלילה שפיר ניתן להאמר שהאדם יולא חלילה מענין כלל קדושת הישראליות לענין איש ישראלי. ובכתבי אגדה שלי הארכתי בזה ואכת' וע"כ כיון שאנו מולאין שהעבדים מסנין בלשון חכמים בשם אחרים לכן שפיר נס המחלל שבת דנחשב יולא מענין הישראלי בשם אחר יטנה וכמוכן וע' ספרי שופטים

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON